Prima instanţă: Judecătoria Chişinău, sediul Centru (jud. Maria Ţurcan)
Dosarul nr. 2a-2030/24
(2-23066752-02-2a-20052024)

D E C I Z I E

26 februarie 2025 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru în componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Diana Corlăteanu și Lucia Bagrin
Grefier Alina Dubenco

examinând, în şedinţă publică, cererea de apel declarată de apelantul Eugeniu Nichiforciuc, reprezentat de avocatul Natalia Lepilov, împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 29 februarie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Eugeniu Nichiforciuc împotriva lui Vasile Costiuc privind apărarea onoarei, demnității și repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t :

Pretenţiile reclamantului:

1. La 5 mai 2023, reclamantul Eugeniu Nichiforciuc, a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Costiuc privind apărarea onoarei, demnității și repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a invocat că la 27 februarie 2023 pe pagina de pe rețeaua de socializare Facebook Vasile Costiuc s-a plasat video cu denumirea ”Nichiforciuc și banda lui își bate joc de oamenii noștri și pe timpul oamenilor buni”, în care pârâtul a făcut declarații false și defăimătoare în privința reclamantului, și anume: 1) min.037 ”Drugii lui Nichiforciuc în continuare își bat joc de oameni”; 2) min.0:56 ”Dracii și...Nichiforciuc, care au furat statul acesta”; 3) min.1:39 ”Ei mai departe își bat joc de oamenii-Nichiforciuc și brigada lui de șini, de cumătri și de procurori”; 4) min.5.10 ”Statul ăsta capturat, nu că e paralizat, nu rezolvă problemele oamenilor, dar li creează ei prin cumătrii de al-dea de Nichiforciuc...”

Afirmă că declarațiile menționate, pe lângă faptul că sunt defăimătoare, conțin informații, care nu corespund realității și judecăți de valoare fără substrat factologic suficient, au fost declarate cu rea-credință, în scopul creării unei imagini

negative a subsemnatului în spațiul public, mediatic, afectându-i activitatea, lezându-i onoarea și demnitatea.
Susține că, ocupă o poziție socială activă, iar prin răspândirea în privința sa a informațiilor defăimătoare și care nu corespund realității și expunerea judecăților de valoare fără un substrat factologic, pârâtul cu rea credință încearcă să creeze impresia în spațiul mediatic precum că dlui practică o activitate ilegală, contrară legii. Totodată acțiunile imputate reclamantului de către pârât, ar constitui prin sine infracțiuni sancționabile în baza legislației penale și învinuirea publică a oricărei persoane în comiterea infracțiunii, care ultimul nu a săvârșit lezează onoarea, demnitatea, reputația persoanei. Deși legislația în vigoare permite limite mai largi în vederea criticării persoanelor publice, persoana care critică urmează să respecte anumite limite și să nu expună judecăți de valoare fără nici un substrat factologic și să nu răspândească informații false. Astfel de abordare este susținută și de practica Curții Europene a Drepturilor Omului (*cauza Rumyana Ivanova c. Bulgariei, cauza Schmidt c. Austriei, cauza Perna c. Italiei, cauza Pascu c. României, cauza Lesnik c. Slovaciei*).
Indică că, la 14 martie 2023 în adresa locului de muncă a pârâtului, a fost expediată cererea prealabilă, înmânată la data de 29 martie 2023, care urma să fie examinată în termen de 5 zile. Nici o reacție la cererea prealabilă expediată din partea pârâtului nu a parvenit.
În drept, reclamantul a motivat cererea conform art. 32 Constituția Republicii Moldova, art. 43 Cod civil, Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010. A suplimentat, că făcând declarațiile menționate, pârâtul a răspândit informații care sunt defăimătoare, false și vizează direct persoana concretă, Eugeniu Nichiforciuc. Judecățile de valoare ale pârâtului nu au nici un substrat factologic, au un caracter defăimător și permit identificarea persoanei concrete – Eugeniu Nichiforciuc.
Subliniază că reieșind din informația plasată pe pagina Facebook Vasile Costiuc, postarea menționată a fost distribuită foarte activ, mai mult de 143000 de vizionări. Luând în considerație statutul social al reclamantului și al pârâtului, mediatizarea largă a afirmațiilor respective, reclamantului a fost adus prejudiciu moral considerabil, dar și a fost prejudiciată reputația profesională, fiind cauzat un prejudiciu moral în suma de 20000 lei.
2. La 5 iunie 2023 prin intermediul oficiului poștal, reclamantul Eugeniu Nichiforciuc a depus o cerere de concretizare a datelor privind domiciliul său, precum și a pretențiilor, solicitând în final:

- constatarea faptului că afirmațiile și declarațiile pârâtului Vasile Costiuc din înregistrarea video plasată pe pagina Costiuc Vasile din rețeaua de socializare Facebook din 27 februarie 2023 în privința lui Eugeniu Nichiforciuc și anume: ”Drugii lui Nichiforciuc în continuare își bat joc de oameni”; ”Dracii

și...Nichiforciuc, care au furat statul acesta”; ”Ei mai departe își bat joc de oamenii-Nichiforciuc și brigada lui de șini, de cumătri și de procurori”; ”Statul ăsta capturat, nu că e paralizat, nu rezolvă problemele oamenilor, dar li creează ei prin cumătrii de al-dea de Nichiforciuc...” sunt defăimătoare și false, conțin în sine judecăți de valoare fără substrat factologic suficient, lezează onoarea, demnitatea, reputația profesională a reclamantului Nichiforciuc Eugeniu;

- obligarea pârâtului să exprime scuze publice adresate reclamantului Eugeniu Nichiforciuc prin publicarea lor pe pagina de pe rețeaua de socializare Facebook Costiuc Vasile și să publice pe rețeaua de socializare Facebook Costiuc Vasile textul: ”Afirmațiile și declarațiile lui Costiuc Vasile din înregistrările video plasată pe pagina Costiuc Vasile din rețeaua de socializare Facebook din 27.02.2022 în privința lui Nichiforciuc Eugeniu și anume: ”Drugii lui Nichiforciuc în continuare își bat joc de oameni”; ”Dracii și...Nichiforciuc, care au furat statul acesta”; ”Ei mai departe își bat joc de oamenii-Nichiforciuc și brigada lui de șini, de cumătri și de procurori”; ”Statul ăsta capturat, nu că e paralizat, nu rezolvă problemele oamenilor, dar li creează ei prin cumătrii de al-dea de Nichiforciuc...” sunt defăimătoare și false, conțin în sine judecăți de valoare fără substrat factologic suficient, lezează onoarea, demnitatea, reputația profesională a lui Nichiforciuc Eugeniu”;

- obligarea pârâtului să radieze de pe pagina de pe rețeaua de socializare Facebook Costiuc Vasile înregistrarea video și postarea cu denumirea ”Nichiforciuc și banda lui își bate joc de oamenii noștri și pe timpul oamenilor buni”;

- încasarea din contul lui Vasile Costiuc, în beneficiul lui Eugeniu Nichiforciuc, a prejudiciului moral în sumă de 20000 lei;

- încasarea din contul lui Vasile Costiuc, în beneficiul lui Eugeniu Nichiforciuc, a cheltuielilor de judecată.

Poziţia instanţei de fond:

3. Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 29 februarie 2024, s-a respins acțiunea, ca fiind nefondată.

Solicitarea apelantului:

4. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 4 martie 2024 prin intermediul poștei electronice, apelantul Eugeniu Nichiforciuc, reprezentat de avocatul Natalia Lepilov, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 29 februarie 2024, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

5. Potrivit fișei de repartizare a dosarului, cauza civilă a fost repartizată spre examinare în ordine de apel, judecătorului Ana Panov în mod automat-aleatoriu pe data de 20 mai 2024.
6. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2024, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de apelantul Eugeniu Nichiforciuc, reprezentat de avocatul Natalia Lepilov. S-a acordat apelantului Eugeniu Nichiforciuc, reprezentat de avocatul Natalia Lepilov, un termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri, pentru prezentarea în secția civilă din cadrul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău a apelului nemotivat semnat, a apelului motivat, cu indicarea motivelor de fapt şi de drept pe care se întemeiază apelul, a probelor invocate în susținerea apelului, a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 595,00 lei și a dovezii de plată a taxei de timbru în mărime de 200,00 lei. S-a explicat apelantului și reprezentantului său, că în caz contrar, va avea loc restituirea cererii de apel în corespundere cu prevederile art. 369 alin. (1^1) din Codul de procedură civilă.
7. La 14 iunie 2024 prin intermediul poștei electronice, apelantul Eugeniu Nichiforciuc, reprezentat de avocatul Natalia Lepilov, a înlăturat în termen neajunsurile cererii de apel, dat fiind faptul că încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2024 prin care nu s-a dat curs cererii de apel, a fost recepționată la 4 iunie 2024, fapt confirmat prin extrasul de pe poșta electronică.
8. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 iunie 2024, s-a acceptat spre examinare cererea de apel declarată de apelantul Eugeniu Nichiforciuc, reprezentat de avocatul Natalia Lepilov.

Argumentele părților:

9. În motivarea apelului, a indicat că nu este de acord cu hotărârea instanței de fond, o consideră ca fiind neîntemeiată și pasibilă anulării, invocând argumentele expuse în cererea de chemare în judecată pe care le susține integral.
10. În şedinţa judiciară, apelantul Eugeniu Nichiforciuc, fiind legal citat pe email prin intermediul reprezentantului său avocatul Natalia Lepilov, nu s-au prezentat, însă la 26 februarie 2025 prin intermediul poștei electronice, avocatul Natalia Lepilov a depus o cerere de amânare a ședinței, invocând imposibilitatea de a se prezenta în legătură cu starea de sănătate nesatisfăcătoare, iar apelantul nu are posibilitatea de a se participa personal la ședința indicată din cauza aflării în deplasare de serviciu peste hotarele țării. Dispunând respingerea cererii de amânare, și examinarea cererii de apel în lipsa apelantului și a reprezentantului său, Colegiul o consideră ca fiind declarativă și lipsită de suport probant.

Intimatul Vasile Costiuc și reprezentantul său, avocat Ion Cobîșenco, în ședința instanței de apel, au solicitat respingerea cererii de apel, cu menținerea în vigoare a hotărârii instanței de fond, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, reiterând integral argumentele expuse în referința depusă.

Aprecierea instanței de apel:

11. Audiind participanții prezenți la proces, analizând şi studiind materialele cauzei, Colegiul atestă că apelul este drept neîntemeiat şi care urmează a fi respins din următoarele motive.
12. În conformitate cu art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, apelantul respectând acest termen.
13. În conformitate cu art. 385 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanţe.
14. Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluţionarea prezentei cauze (*a se vedea cauza Garda Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; Moreira Ferreira vs Portugalia (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84, 98*).
15. Conform prevederilor art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.
16. Articolul 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
17. În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.
18. Din conținutul celor relatate Colegiul reține că sarcina instanţei de apel derivă reieșind din dispozițiile art. 373 alin. (1), (2), (5) din Codul de procedură civilă, în condițiile în care instanţa de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.
19. Colegiul Civil reține că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să

examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (*Hiro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 9 decembrie 1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29 mai 1997 §43*).

20. Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.
21. Instanţa de apel menționează că, art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.
22. În opinia Colegiului, prima instanță a ținut cont de aceste deziderate și a adoptat o hotărâre bazată pe fundament temeinic și materialul probator administrat.
23. Colegiul constată că, prima instanţa a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanţele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanților la proces.
24. Din suportul probatoriu prezent la materialele cauzei, Colegiul atestă că la 5 mai 2023, reclamantul Eugeniu Nichiforciuc, a depus o cerere de chemare în judecată, *ulterior concretizată*, împotriva lui Vasile Costiuc privind apărarea onoarei și demnității, solicitând: - constatarea faptului că afirmațiile și declarațiile pârâtului Vasile Costiuc din înregistrarea video plasată pe pagina Costiuc Vasile din rețeaua de socializare Facebook din 27 februarie 2023 în privința lui Eugeniu Nichiforciuc și anume: ”Drugii lui Nichiforciuc în continuare își bat joc de oameni”; ”Dracii și...Nichiforciuc, care au furat statul acesta”; ”Ei mai departe își bat joc de oamenii-Nichiforciuc și brigada lui de șini, de cumătri și de procurori”; ”Statul ăsta capturat, nu că e paralizat, nu rezolvă problemele oamenilor, dar li creează ei prin cumătrii de al-dea de

Nichiforciuc...” sunt defăimătoare și false, conțin în sine judecăți de valoare fără substrat factologic suficient, lezează onoarea, demnitatea, reputația profesională a reclamantului Nichiforciuc Eugeniu; - obligarea pârâtului să exprime scuze publice adresate reclamantului Eugeniu Nichiforciuc prin publicarea lor pe pagina de pe rețeaua de socializare Facebook Costiuc Vasile și să publice pe rețeaua de socializare Facebook Costiuc Vasile textul: ”Afirmațiile și declarațiile lui Costiuc Vasile din înregistrările video plasată pe pagina Costiuc Vasile din rețeaua de socializare Facebook din 27.02.2022 în privința lui Nichiforciuc Eugeniu și anume: ”Drugii lui Nichiforciuc în continuare își bat joc de oameni”; ”Dracii și...Nichiforciuc, care au furat statul acesta”; ”Ei mai departe își bat joc de oamenii-Nichiforciuc și brigada lui de șini, de cumătri și de procurori”; ”Statul ăsta capturat, nu că e paralizat, nu rezolvă problemele oamenilor, dar li creează ei prin cumătrii de al-dea de Nichiforciuc...” sunt defăimătoare și false, conțin în sine judecăți de valoare fără substrat factologic suficient, lezează onoarea, demnitatea, reputația profesională a lui Nichiforciuc Eugeniu”; - obligarea pârâtului să radieze de pe pagina de pe rețeaua de socializare Facebook Costiuc Vasile înregistrarea video și postarea cu denumirea ”Nichiforciuc și banda lui își bate joc de oamenii noștri și pe timpul oamenilor buni”; - încasarea din contul lui Vasile Costiuc, în beneficiul lui Eugeniu Nichiforciuc, a prejudiciului moral în sumă de 20000 lei și a cheltuielilor de judecată.

25. Fiind învestită cu soluționarea cauzei în fond, prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 29 februarie 2024, s-a respins acțiunea, ca fiind nefondată.
26. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, apelantul Eugeniu Nichiforciuc, reprezentat de avocatul Natalia Lepilov, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 29 februarie 2024, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.
27. Examinând materialele cauzei în raport cu circumstanțele de fapt și de drept aplicabile speței date, instanța de apel consideră că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, din următoarele considerente.
28. Conform art. 1 alin. (1) a Legii cu privire la libertatea de exprimare, este definit scopul Legii, prin a garanta exercitarea dreptului la libera exprimare, precum și un echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare și apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și vieții private și de familie ale persoanei.
29. Potrivit art. 2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, termenii și expresiile utilizate în prezenta lege au următoarele semnificații: - defăimare – răspândire a informației false care lezează onoarea, demnitatea și/sau reputația

profesională a persoanei; - răspândire a informației – proces de transmitere a informației către alte persoane (cel puțin către o persoană, exceptând persoana lezată); - informație – orice expunere de fapt, opinie sau idee sub formă de text, sunet și/sau imagine.

30. Potrivit art. 3 al Legii citate mai sus, libertatea de exprimare protejează atât conținutul, cât și forma informației exprimate, inclusiv a informației care ofensează, șochează sau deranjează. Exercitarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrângeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea și morala, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești. Restrângerea libertății de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut la alin.(3) și doar în cazul în care restrângerea este proporțională cu situația care a determinat-o, respectându-se echilibrul just dintre interesul protejat și libertatea de exprimare, precum și libertatea publicului de a fi informat.
31. Potrivit art. 7 alin. (1)-(3) din Lege, orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale lezate prin răspândirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie. Persoana lezată prin răspândirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informația cumulează următoarele condiții: a) este falsă; b) este defăimătoare; c) permite identificarea persoanei vizate de informație. Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (2) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat.
32. În conformitate cu prevederile art. 24 alin. (1)-(2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, reclamantul trebuie să dovedească următoarele: a) pârâtul a răspândit informația; b) informația îl vizează și este defăimătoare; c) informația constituie o relatare cu privire la fapte și este în esență falsă; sau d) judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient; e) existența și cuantumul prejudiciului cauzat. pârâtul trebuie să dovedească următoarele: a) informația nu este defăimătoare și/sau nu îl vizează pe reclamant; b) informația constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient; c) la momentul răspândirii informației, deși a luat toate măsurile de diligență, nu putea ști că prin acțiunile sale contribuie la răspândirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient; d) informația răspândită este de interes public. (5) Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(4) poate solicita

rectificarea sau dezmințirea informației, sau publicarea unei replici, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat.

33. De asemenea, conform art. 43 din Codul civil, în condițiile legii, orice persoană fizică are dreptul la viață, la sănătate, la integritate fizică și psihică, la libera exprimare, la nume, la onoare, demnitate și reputație profesională, la propria imagine, la respectarea vieții intime, familiale și private, la protecția datelor cu caracter personal, la respectarea memoriei și corpului său după deces, precum și la alte asemenea drepturi recunoscute de lege. Aceste drepturi sunt insesizabile și inalienabile.
34. În aceeași ordine de idei, potrivit art. 32 alin (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova, oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil. Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane. Principiul dat garantează fiecăruia libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin orice mijloc legal posibil. Acesta cuprinde de altfel și libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații, ori idei fără amestecul autorităților publice.
35. În context, Colegiul civil reține faptul că, libertatea de exprimare prevăzută de art.10 CEDO este una dintre libertățile fundamentale, care are un rol special în orice societate democratică, putând fi catalogată chiar ca una dintre garanțiile acesteia, o condiție a progresului acesteia și ale dezvoltării fiecăruia. Libertatea de exprimare este atât un drept în sine, cât și un drept absolut necesar pentru realizarea altor drepturi garantate de Convenție și acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi și comunica informații ori idei, fără a exista limite frontaliere ori impuse de autoritățile publice.
36. În acest sens instanța de apel reține, în speță că, sub rezerva paragrafului 2 din art. 10, libertatea de exprimare este valabilă nu numai pentru informațiile sau ideile primite favorabil ori considerate ca inofensive sau indiferente, dar și cele pentru care rănesc, șochează sau neliniștesc, precum și privește nu numai conținutul informațiilor dar totodată și mijloacele de transmisiune sau de captare a acestora, deoarece orice restricție adusă lor atinge dreptul de a primi și comunica informații.
37. Prin coroborarea normelor de drept invocate, în contextul respectării drepturilor omului enunțate în Preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, Colegiul conchide că libertatea de exprimare nu este importantă numai prin valoarea sa intrinsecă, dar și prin rolul central pe care îl joacă în respectarea altor drepturi

înscrise în Convenție, în particular, dreptul la protecția reputației și a drepturilor altora.

38. Prin cadrul legal sus-menționat legislatorul consfințește garanțiile juridico-civile de apărare a drepturilor personale nepatrimoniale ale persoanelor fizice și juridice la onoare, demnitate și reputație profesională, astfel că în speța dedusă judecății, urmează a fi stabilită existența unui echilibru între respectarea dreptului la libertatea de exprimare și a dreptului la apărarea onoarei, demnității și a reputației profesionale.
39. Sub aspectul celor citate supra, este de menționat că, onoarea persoanei fizice reprezintă aprecierea socială a acesteia din partea societății, iar demnitate este autoaprecierea din partea persoanei a calităților sale morale. Afirmațiile care lezează onoarea, demnitatea sunt acelea care nu corespund realității și discreditează onoarea, demnitatea persoanei în opinia publică sau în opinia unor persoane din punctul de vedere al respectării legilor, principiilor morale ale societății.
40. Reputația profesională reprezintă reflectarea calităților profesionale ale persoanei în conștiința socială, însoțită de aprecierea pozitivă a societății.
41. Potrivit jurisprudenței CtEDO, reputația persoanei fizice face parte din dreptul la respectul vieții private (*cauza Petrenco c. Moldovei, hotărârea din 30 martie 2010*). Iar, libertatea de exprimare reprezintă unul din fundamentele esențiale ale societății democratice care asigură dezvoltarea ei și autorealizarea fiecărei persoane (*Iladyside către Regatul Unit, 07.12.1976, §49*).
42. Mai mult, legislatorul a diferențiat 3 tipuri de lezare a onoarei, demnității sau reputației profesionale care cad sub incidența acestuia: a) răspândirea relatărilor false cu privire la fapte; b) răspândirea judecăților de valoare fără substrat factologic suficient; și c) injuria. Fiecare tip prezintă diferențieri în regimul de apărare a persoanei lezate de această informație.
43. Răspunderea juridică pentru răspândirea relatărilor false cu privire la fapte se poate exercita prin două mijloace: 1) rectificarea sau dezmințirea informației; 2) repararea prejudiciului moral și material cauzat. Răspunderea juridică va fi dispusă doar în cazul în care vor fi întrunite toate cele trei condiții enumerate în art.7 alin. (2) din Legea nr.64/2010.
44. Totodată, Colegiul civil menționează că dreptul la libera exprimare și dreptul publicului de a primi informații prin intermediul mass-media, sunt garantate de Legea cu privire la libertatea de exprimare, dar și art. 32 din Constituția RM, art. 19 din Declarația universală a drepturilor omului și de art. 10 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentele.
45. Respectiv, în raport cu normele citate supra, Colegiul atestă că instanța de fond just a reținut că video plasat pe rețeaua de socializare Facebook Vasile

Costiuc, cu denumirea ”*Nichiforciuc și banda lui își bate joc de oamenii noștri și pe timpul oamenilor buni*”, în care Vasile Costiuc a făcut unele declarații și comentarii, în sensul art. 2 al Legii cu privire la libertatea de exprimare, reflectă interesul societății față de activitatea persoanelor cu funcție de răspundere care, în mod normal, trezește interesul societății, or, conform legii, persoanele care exercită funcții publice pot fi supuse criticii, inclusiv acțiunile acestora, în ceea ce privește modul în care și-au exercitat sau își exercită atribuțiile, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura transparența și exercitarea responsabilă a atribuțiilor lor.

46. Colegiul reține că atât reclamantul-apelant Eugeniu Nichiforciuc, cât și pârâtul-intimat Vasile Costiuc, sunt persoane publice. Astfel, Eugeniu Nichiforciuc a deținut perioada anterioară statut de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, membru al Partidului Democrat din Moldova, iar la acest moment este președintele Partidului Politic ”Mișcarea Respect Moldova”, iar Vasile Costiuc este președintele Partidului Politic ”Democrația Acasă”, este și activist civic, iar ambele persoane sunt notorii și bine cunoscute în țara noastră.
47. Prin prisma celor elucidate supra, Colegiul civil atestă netemeinicia acțiunii apelantului-reclamant, reieșind și din faptul că în speță nu sunt întrunite condițiile pentru admiterea acțiunii de defăimare, or motivele invocate de Eugeniu Nichiforciuc, coroborate cu interesul public al informației expuse în cadrul video-ului postat, nu întrunesc condițiile cumulative pentru angajarea răspunderii în dezmințire, reținând că în cadrul acestui video nu au fost realizate decât judecăți de valoare.
48. În aceeași ordine de idei, Colegiul atestă că instanța de fond just a respins argumentele reclamantului cu privire la faptul că afirmațiile intimatului ar încălca limitele bunei-credințe și exprimării în privința unei persoane, și notează că acestea nu pot fi acceptate ca temei de angajare a răspunderii pârâtului pentru defăimare. Or, o asemenea poziție ar duce la o limitare excesivă a libertății de exprimare, iar limitele ingerințelor în libertatea de expresie trebuie să fie minime, în cazul în care informația este furnizată publicului larg și prezintă un interes sporit în societate.
49. Instanța de apel vine să confirme soluția primei instanțe și consideră că cererea de apel este neîntemeiată, or, declarațiile date în video plasat pe rețeaua de socializare Facebook Vasile Costiuc, cu denumirea ”*Nichiforciuc și banda lui își bate joc de oamenii noștri și pe timpul oamenilor buni*”, au fost expuse în contextul unor dezbateri de interes public, care în sensul art. 2 al Legii cu privire la libertatea de exprimare, reflectă interesul societății față de activitatea persoanelor cu funcție de răspundere care, în mod normal, trezește interesul societății.

50. Conform legii, persoanele care exercită funcții publice pot fi supuse criticii, inclusiv acțiunile acestora, în ceea ce privește modul în care și-au exercitat sau își exercită atribuțiile, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura transparența și exercitarea responsabilă a atribuțiilor lor.
51. Potrivit art. 2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, persoana care exercită funcții publice este persoana fizică care exercită atribuțiile puterii publice (executive, legislative ori judecătorești) sau persoana juridică ce prestează servicii de utilitate publică, sau persoană fizică care administrează persoana juridică ce prestează servicii de utilitate publică ori subdiviziuni ale acesteia.
52. În circumstanțele expuse, Colegiul civil remarcă faptul că apelantul Eugeniu Nichiforciuc, deținând funcția de președinte a Partidului Politic ”Mișcarea Respect Moldova”, urmează să manifeste o atitudine tolerantă față de criticile inclusiv a persoanelor care nu au tangență cu spațiul mediatic și presa, în adresa sa, având îndatorirea de a se lăsa deschis unei cercetări mai apropiate a persoanei sale de către publicul larg.
53. Mai mult, Colegiul reține că aceste expuneri, în modul formulat și în contextul respectiv, nu sunt extrem de exagerate și se încadrează în limita admisibilă a criticilor și expunerilor față de o persoană publică și activitatea acesteia.
54. Colegiul consideră că onoarea, demnitatea și reputația profesională a apelantului nu au fost prejudiciate prin informațiile difuzate.
55. Prin urmare, Colegiul constată că în speță nu sunt întrunite condițiile pentru admiterea acțiunii de defăimare, iar instanța de fond în mod temeinic a respins acțiunea, or motivele invocate de reclamantul-apelant Eugeniu Nichiforciuc, coroborate cu interesul public al informației expuse în video-ul plasat pe rețeaua de socializare Facebook Vasile Costiuc, cu denumirea ”*Nichiforciuc şi banda lui îşi bate joc de oamenii noştri şi pe timpul oamenilor buni*”, nu întrunesc condițiile cumulative pentru angajarea răspunderii în dezmințire, reținând că în cadrul acestui video nu au fost realizate decât judecăți de valoare.
56. Drept consecință, instanța de apel va respinge argumentele apelantului cu privire la faptul că afirmațiile intimatului ar încălca limitele bunei-credințe și exprimării în privința unei persoane, și notează că acestea nu pot fi acceptate ca temei de angajare a răspunderii intimatului pentru defăimare. Or, o asemenea poziție ar duce la o limitare excesivă a libertății de exprimare, iar limitele ingerințelor în libertatea de expresie trebuie să fie minime, în cazul în care informația este furnizată publicului larg și prezintă un interes sporit în societate.

57. În aceeași ordine de idei, Colegiul apreciază ca fiind neîntemeiate alegațiile apelantului cu privire la afectarea negativă a imaginii sale, or art.10 din Convenția Europeană protejează nu doar substanța ideilor și a informației exprimate, dar și forma pe care aceasta o ia (*Oberschlick v. Austria, seria A no. 204, p. 25, § 57*), iar libertatea de exprimare acoperă un posibil recurs la un anumit grad de exagerare, sau chiar provocare (*Prager and Oberschlick v. Austria seria A no. 313, p. 19, § 38*).
58. Concomitent, trebuie de reținut că art.10 protejează informațiile și ideile care ofensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și liberalismului, fără de care nu există „societatea democratică" (*Handyside v. the United Kingdom, seria A no. 24, p. 23, § 49*), iar libertatea de exprimare constituie una din fundamentele esențiale a unei societăți democratice și una din condițiile de bază al progresului ei și al auto-perfecționării individuale.
59. Subsecvent, Colegiul civil consideră irelevante argumentele apelantului cu privire la practicile internaționale în asemenea cazuri, or, potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, au fost delimitate trei categorii principale de exprimării, acestea fiind: politică, artistică și comercială, acordându-i cea mai mare importanță protecției exprimării politice, care a fost definită foarte larg, astfel încât să includă discursurile privind toate chestiunile de interes public general.
60. Problemele identificate ca fiind de interes public general includ: examinarea cauzelor în justiție, mediul înconjurător, sănătatea publică, abuzul de putere din partea poliției, cruzimea față de animale, proasta gestionare a patrimoniului public, comportamentul ilegal al procurorilor, corupția funcționarilor de stat și activitățile entităților comerciale puternice (*Steel și Moris vs Regatul Unit*).
61. În cauza *Dichand vs. Austria*, cu privire la necesitatea ingerinței în libertatea de exprimare a reclamanților, CtEDO a considerat că judecățile de valoare pe care le-a făcut primul dintre ei au o bază factuală suficientă, cât timp acesta nu a invocat o stare de fapt mincinoasă. Curtea a amintit că dl. Graff era un om politic important care trebuie să suporte un anumit nivel al criticii activității sale publice și private. Chiar dacă tonul articolului din ziar era virulent și polemic, Curtea a indicat că art. 10 protejează și astfel de informații sau idei, iar, în speță, ele reprezentau o opinie cu privire la activitatea unei persoane publice.
62. În consecință, Colegiul nu poate accepta argumentele invocate în cererea de apel, or acestea nu constituie temei de casare a hotărârii contestate, ci un simplu dezacord al apelantului cu soluția instanței de fond.

63. Reieșind din cele expuse mai sus, Colegiul constată temeinicia soluției instanței de fond, argumentele apelantului fiind combătute integral prin concluziile expuse.
64. Suplimentar, cu referire la argumentele apelantului, Colegiul civil menționează că fiind o trăsătură esențială a apelului, efectul devolutiv constă în provocarea unei noi judecăți de fond, atât cu privire la problemele de fapt, cât și cu privire la cele de drept, în limitele stabilite prin cererea de apel, astfel circumstanțele și probele care nu au putut fi prezentate în prima instanță, dar au o importanță majoră în soluționarea litigiului urmează să fie prezentate în instanța de apel.
65. Prin urmare, Colegiul constată că instanța de fond, just a respins acțiunea, a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanţele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanților la proces.
66. În această ordine de idei, Colegiul apreciază cu certitudine caracterul formal al argumentelor apelantului Eugeniu Nichiforciuc, care nu generează opozabilitate instanței atât timp cât aceste argumente nu au fost confirmate prin alte probe relevante și admisibile.
67. În această ordine de idei, în viziunea Colegiului, toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelantul-reclamant, citate supra, sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament valabil circumstanțelor speţei.
68. În final, instanţa de apel subliniază că, contrar prevederilor articolelor 118, 121 din Codul de procedură civilă, apelantul-reclamant, în fața instanţei de fond, nu a adus careva probe în susținerea pretențiilor sale și prin urmare instanța de fond just a aplicat normele legale relevante la circumstanțele speței și a respins acțiunea.
69. În plus, este important de remarcat faptul că apelantul-reclamant, utilizând calea de atac nu a prezentat în instanța de apel probe, pe care nu a avut posibilitatea să le prezinte instanței de fond și care ar fi de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată.
70. În așa împrejurări, Colegiul reiterează că, concluziile primei instanţe sunt întemeiate şi legale, în concordanță cu prevederile art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea urmează a fi menținută cu respingerea cererii de apel, ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile articolelor 385 lit. a), 389-390 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,-

D E C I D E :

Se respinge, din lipsă de temei, apelul declarat de apelantul Eugeniu Nichiforciuc, reprezentat de avocatul Natalia Lepilov.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 29 februarie 2024.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Preşedintele şedinţei: Ana Panov

Judecătorii: Diana Corlăteanu

Lucia Bagrin